

Інна Валеріївна Тацій

д-р екон. наук

ORCID 0000-0003-1138-7100

e-mail: tacij@snu.edu.ua,**Ірина Михайлівна Сафронська**

канд. екон. наук, доцент

ORCID 0000-0003-1442-6312,

Роман Валерійович Водяник

аспірант,

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, м. Київ

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ

Постановка проблеми. Необхідність дослідження факторів, що забезпечують стійкість підприємства під час реалізації інноваційних стратегій, визначається такими причинами. Відомо, що вивчення факторів стійкості – найраціональніший шлях пізнання систем будь-якої природи та рівня складності, зокрема й підприємства. І економічна стійкість, і рівень ризику, і стратегія розвитку формуються під впливом системи факторів, що характеризують внутрішнє та зовнішнє середовище, системи вищого та нижчого рівня, параметри функціонування підприємства, властивості його приватних та загальних рівноваг, коридор стійкості та багато інших значущих у контексті управління інноваційним розвитком аспектів. Кількісна оцінка ризику та стійкості визначається характеристиками об'єктної, предметної та просторової приналежності, кількісних та якісних параметрів, а також джерел та причин виникнення факторів, що характеризують економічні суб'єкти як відкриті соціально-економічні системи. Ці фактори можна розділити на фактори визначеності, фактори ризику, фактори невизначеності і фактори, якими приймаються управлінські рішення. Таким чином, дослідження *факторного простору має теоретичну, методичну та практичну значимість для дослідження, що виконується, виконуючи оціночну, діагностичну та пошукову функції*, та визначаючи можливість створення достовірних моделей управління інноваційним розвитком підприємства.

За результатами **аналізу робіт вітчизняних та зарубіжних дослідників** [1-22] можна сказати, що причин наявності різноманіття та класифікаційних ознак та власне класифікацій категорій «ризик» та «стійкість» містяться в їх термінологічних різночитаннях. Повнота класифікації визначається як можливостями ідентифікації існуючих факторів, так і вибором класифікаційних критеріїв. Так, сьогодні налічується понад 40 різних класифікаційних критеріїв ризиків та понад 220 видів ризику. До причин відсутності єдиних класифікаційних критеріїв можна віднести специфіку діяльності економічних суб'єктів, різні рівні прояву та джерела ризиків, а також різні цілі побудови класифікації. Вибір системоутворюючого принципу та класифікаційних критеріїв, встановлення рівня їхньої підпорядкованості пов'язані з великими труднощами. Під час створення класифікації необхідно розділяти ідентифікаційні ознаки та класифікаційні критерії. Мета

ідентифікації – виявити безліч факторів (видів) ризику та стійкості, мета класифікації – систематизувати та впорядкувати їх. Отримана внаслідок ідентифікації безліч факторів систематизується та описується додатковими характеристиками – класифікаційними критеріями.

Тому **метою статті** є дослідження факторів, що забезпечують стійкість підприємства під час реалізації інноваційних стратегій.

Виклад основного матеріалу. Фактор (лат. factor той, що робить, що виробляє) – це причина, рушійна сила будь-якого процесу, що визначає його характер або окремі риси [2]. Фактори стійкості можна охарактеризувати як рушійні сили, що впливають на її складові та виводять елементи системи з рівноваги або повертають їх до рівноважного стану. Розділяючи ризик та фактори ризику, зазначимо, що фактори ризику – причини, що актуалізують можливість настання ризикової події або причина розбіжностей між запланованими результатами та фактичними. У теорії розвитку фактори виступають як джерела розвитку, що визначають його спрямованість. Відомо, що у ринковій економіці кожен економічний показник формується під впливом понад 1000 чинників різного генезису.

Слід зазначити, що на сьогодні немає єдиних класифікацій факторів ризику і стійкості. Існує безліч класифікацій з різними класифікаційними критеріями. Будь-яка класифікація факторів служить певним цілям. Метою класифікації як інструменту дослідження є не перерахування всіх можливих факторів, а створення цілісної системи, на підставі якої можуть бути розроблені методи управління інноваційним розвитком підприємством та конкретною економічною ситуацією. У найбільш загальному розумінні управління – цілеспрямований вплив об'єкта управління на ідентифікований і пізнаний суб'єкт управління, звідси створення класифікації факторів ризикостійкості є невід'ємною частиною дослідження, що проводиться.

До базових функцій класифікації можна віднести такі.

1. Класифікація служить основою вивчення ризику та стійкості, дозволяючи виявити найбільш значущі фактори та існуючі взаємозв'язки, взаємозалежності між видами ризику та стійкості.

2. Класифікація є засобом аналізу та оцінки, можливості прогнозування настання ризикових подій

визначаються повнотою класифікації факторів, що впливають на ці події.

3. Класифікація виступає інформаційною базою для створення алгоритму управління розвитком підприємства та окремою ситуацією.

Нагадаємо, що згідно з описаним вище подієвим підходом підприємство є структурованим потоком подій або системою комунікацій та рішень. Причинами інтегрального економічного ризику або недосягнення поставлених цілей є вплив факторів, що призводить до відхилень від запланованого перебігу подій.

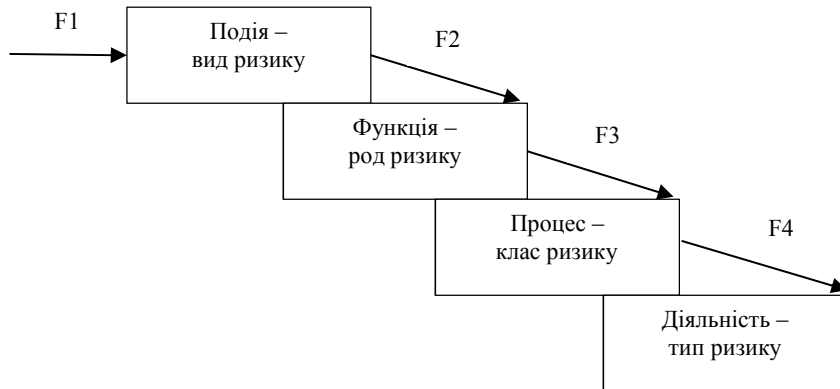

Рисунок. Ієрархія актуалізації факторів економічного ризику

Вид ризику (ризик події чи елементний ризик) – можливість настання подій під впливом різних чинників. Будь-яка подія може стати подією ризику, якщо вона надає вплив на здійснення цілеспрямованої діяльності підприємства. Подія ризику означає наявність події та фактора ризику. Фактор ризику – умова, що викликає (сприяє) актуалізації причин ризику.

Подія ризику (вид ризику) = [фактор ризику, причина ризику] + подія.

Рід ризику (ризик виконання функцій, функціональні ризики) – можливість невиконання функцій внаслідок настання несприятливих подій під дією різних факторів. Події ризику стають чинниками ризику для роду ризику (ризиків виконання функцій).

Ризик здійснення функції (рід ризику, функціональний ризик) = [фактор ризику, причина ризику] + функція.

Клас ризику (прогресні ризики) – можливість відхилення параметрів перебігу процесів від запланованих через невиконання функцій (внаслідок настання несприятливих подій, під впливом несприятливих чинників). Функціональні ризики стають факторами ризику процесних ризиків.

Ризик процесу (клас ризику) = [фактор, причина ризику] + процес.

Тип ризику (інтегральний ризик, ризик діяльності) підприємства, можливість недосягнення цілей діяльності через відхилення параметрів (умов) перебігу процесів від запланованих через невиконання функцій внаслідок настання несприятливих подій під дією різних факторів.

Інтегральний ризик діяльності підприємства (тип ризику) = [Фактор, причина ризику] + діяльність підприємства.

Адже сутність ризику полягає у відхиленні від запланованого ходу, ризик – можливість настання подій під впливом різних чинників. А подія є, з одного боку, первинним елементом, що формує діяльність підприємства, а з іншого, – елементів виконуваних персоналом функцій, функції – елементом процесів, а процеси – елементом діяльності підприємства. Тому всі явища, події та процеси, що відбуваються в діяльності підприємств, можуть призводити як до поставлених цілей, так і надавати відхиляючі впливи на запланований хід діяльності. На цій основі побудовано ієрархію підпорядкованих понять ризику (див. рисунок).

Вирішальною якістю самозбереження подійної системи є «здатність вибирати потрібні події», використовуючи адаптаційний потенціал. Впровадження механізмів превентивного управління, управління «по обуренням» дозволяє фактору ризику не трансформуватися у вид, рід, клас та тип ризику. У зв'язку з цим особливе значення набуває прогнозування та планування розвитку факторів зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Підкреслимо, що реалізація принципу гомеостазу у практиці управління інноваційним розвитком з урахуванням лага запізнення між впливами чинників ризику та виникненням події ризику. Причини лага запізнювання – непрозорі зв'язки між факторами, що формують зовнішнє та внутрішнє середовище, а також ефект неявного впливу факторів, рознесення у несприятливу дію факторів та актуалізації ланцюжків ризику. Тому одним із інструментів управління може бути побудова ланцюжка розвитку найбільш «важливих» подій. При цьому аналізується вся сукупність подій, включаючи як заплановані, так і ті, які потенційно можуть здійснитись, але спочатку не входять до кола запланованих [4]. Методичною базою розробленої класифікації та факторів ризикостійкості є принципи системного підходу та представлена вище ієрархія підпорядкованих понять ризику. Розглядаються реальні соціально-економічні системи: підприємство, регіон, галузь, країна у тих можливостей ефективної реалізації інноваційних стратегій і можливості апарату управління адекватно реагувати на «слабкі сигнали» із боку середовища. Класифікаційні ознаки – структурний, функціональний та інформаційний опис систем. Класифікаційний критерій – співвідношення між елементами систем. Підкреслимо, що у класифікаціях, заснованих на співвідношенні цілому і часткового, ототожнюються класифікаційні ознаки «структура системи» і «процеси системи», що у

контексті дослідження видається неправомірним, викликаючи ряд методичних труднощів. Так структура системи передбачає функціональний поділ напрямів діяльності, а процеси мають «наскрізний» характер.

За аналогією із загальноприйнятим понятійним апаратом, що використовується в класифікаціях складних систем, використовуються такі терміни: тип фактора, клас фактора, рід фактора та вид фактора.

Кожен фактор (F_{tkrv}) описується наступними 4 характеристиками:

тип фактору t – це рівень системи (макро-, мезо-, мікро-, міні-система);

клас фактору k – це структурний опис системи (галузь економіки, контрагенти, сфери діяльності, компоненти ресурсного потенціалу);

рід фактору r – функціональний опис системи (процеси та/або функціональні напрями: виробництво, фінанси, логістика, маркетинг та ін.);

вид фактору v – інформаційний опис системи (область прояву фактору, сфера діяльності персоналу підприємства).

Класифікація факторів макрорівня. У кожному типі зовнішніх факторів виділено класи факторів відповідно до процесів, що протікають у них, адже саме процеси – джерела виникнення факторів ризику. Кожен клас зовнішніх факторів розпадається на відповідні роди факторів відповідно до функцій аналізованих підсистем. Кожен рід зовнішніх факторів може бути поділений на види факторів, що відповідають «первинним» елементам системи.

Створення класифікації зовнішніх факторів мезорівня пов'язане з аналізом галузевого та регіонального середовища господарювання підприємства. При цьому використовуються ті ж класифікаційні критерії, що й при аналізі факторів макрорівня (структурний та функціональний опис системи). До специфічних регіональних факторів можна віднести локальні етнополітичні конфлікти, рівень політичної стабільності в регіоні, протиріччя між регіональною та федеральною владою, особливості економіки конкретного регіону, його податкової, бюджетної, інвестиційної, антимонопольної політик, рівень «сприятливості регіонального законодавства», можливості дискримінаційних та неконституційних дій органами місцевої влади. Підкреслимо, що визначення основних галузевих чинників пов'язане з аналізом змін економічного становища як усередині галузі, так і стосовно іншим галузям, можливістю галузі функціонувати і розвиватися.

Класифікація факторів мікрорівня заснована на аналізі найближчого оточення, до якого відповідно до моделі 5 сил конкуренції М. Портера відносяться споживачі, посередники, постачальники, конкуренти та контактні аудиторії. У контексті забезпечення стійкості при реалізації інноваційних стратегій найважливішим аспектом вивчення мікросередовища є ресурсний, що визначає можливості ефективного виробництва конкурентоспроможної продукції, та ринковий, що визначає можливості її реалізації. Виявлення зовнішніх факторів мікрорівня пов'язане із дослідженням кон'юнктури сировинних, матеріальних, трудових та фінансових ринків, а також ринків засобів виробництва. Видається доцільним використовувати як класифікаційний критерій для визначення функціонально-видових областей факторів наступний – причини зриву взаємин підприємства з контрагентами.

Необхідно підкреслити методичну значущість виділення ідентичних родів зовнішніх факторів, що є сполучною ланкою, «інформаційним» компонентом розробленої класифікаційної системи. З позицій системного підходу можна пояснити так. Поділ факторів на типи та класи – це рівневий, структурний опис системи, функціональний опис системи – виділення пологів факторів. Оскільки функції складних соціально-економічних систем здебільшого ідентичні (виробнича, попитова, соціальна, стабілізуюча та інших), те й пологи чинників є однаковими. На наш погляд, через ідентичність родів факторів ризикостійкості відбувається інформаційна взаємодія між рівнями систем.

При аналізі внутрішніх факторів ризикостійкості слід зазначити, що на відміну зовнішніх чинників, добре вивчених у економічній літературі, питання класифікації чинників внутрішніх менш опрацьовані. Існують причини, через які об'єктивно існуючі фактори набувають неоднакової значущості для підприємств, насамперед через відмінності характеристик їх ресурсних потенціалів.

Розробка системи внутрішніх факторів також заснована на функціональному, структурному та інформаційному описі підприємств як відкритих систем у контексті процесно-функціонального та ресурсно-потокowego підходів до управління інноваційним розвитком. Функціональний опис системи полягає у виділенні функцій, які вона виконує в навколишньому світі та виділення функцій для окремих підсистем. Як правило, соціально-економічні системи є поліфункціональними в обох виділених аспектах. Поняття функцій пов'язані з цілями функціонування. Існує безліч підходів до визначення цілей та функцій діяльності підприємств. Їхнє пояснення має важливе значення, оскільки категорії «економічний ризик», «економічна стійкість» та «економічний розвиток» пов'язані з цілями. На наш погляд, одна з причин неправомірності змішування понять «фактор ризику» та «економічний ризик» полягає в тому, що ризик завжди пов'язаний із цілями виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності. Звідси характеристика ризику має відбивати можливість досягнення цілей у процесі діяльності, а не джерело виникнення дисипативного чинника. Тому правомірно дослідити, наприклад, не політичний ризик загалом, а вплив політичних чинників на можливість інноваційного розвитку. Найчастіше в економічних дослідженнях аналізуються дві основні функції підприємства: задоволення потреб та отримання прибутку. Пріоритетність між ними остаточно не досліджена. Однак одержання прибутку відбувається шляхом задоволення потреб. Багато дослідників дотримуються погляду класиків менеджменту, що основна функція підприємства економіки – виробнича. Порушення в її здійсненні призводить до катастрофічних ризиків. Отримання прибутку часто не включається до складу ієрархії цілей, оскільки передбачається, що прибутковість – безумовна умова функціонування підприємства, що «само розуміється». Основною метою часто виступає зростання добробуту власників, яка реалізується шляхом набуття явних та неявних економічних вигід від діяльності підприємства. Представники сучасної економічної науки вважають, що головна мета підприємства – самозбереження, забезпечення незалежності та самостійності, необхідних показників ефективності, які забезпечують

сам факт існування підприємства. Довгострокові цільові установки пов'язані зі стійким розвитком у вигляді елімінації ризикових ситуацій.

Висновки. Відповідно до процесного підходу стан підприємства визначається певною сукупністю значень його параметрів. Мета може виражатися деяким набором якісних і кількісних показників у тимчасовому інтервалі. Таким чином, метою є сукупність бажаних значень параметрів здійснення функцій, процесів та видів діяльності. Отримана при цьому ієрархія цілей узгоджується з розробленою ієрархією підпорядкованих понять економічного ризику підприємства. Структурний опис полягає у поділі досліджуваного об'єкта на підсистеми та елементи й у наступному встановленні взаємовідносин і взаємозв'язків з-поміж них. Організаційна структура підприємства є функцією як від прийнятої для підприємства системи цілей, і від чинників середовища. Тому доцільно виділяти класи факторів щодо компонентів структури ресурсного потенціалу підприємства. Інформаційний опис полягає у побудові системи інформаційних потоків підприємства, які є основою для прийняття управлінських рішень. Залежно від організаційної структури підприємства класи факторів виділяються за процесами, що протікають в компонентах ресурсного потенціалу. Розглядаючи підприємство у вигляді виробничо-збутової системи, виділимо класи внутрішніх факторів організаційно-управлінського, виробничо-технологічного та фінансово-економічного потенціалів.

Рід внутрішніх чинників характеризує можливість досягнення цілей здійснення функцій персоналом підприємства. Можна виділити роди факторів системи маркетингу, логістики, виробництва, обліку та аналізу тощо. Кожен рід внутрішніх чинників розпадається на види чинників. Як зазначалося, будь-яка подія в діяльності підприємства може стати подією ризику, отже, видом фактора ризику, якщо вона не вписується в запланований перебіг подій і надає відхиляючу дію на діяльність підприємства. Підкреслимо, що виявлення видів та підвидів факторів є найскладнішим етапом аналізу. У методичних цілях доцільно розглядати функціонально-видові галузі внутрішніх факторів.

Список використаних джерел

1. Волков О. І., Денисенко М. П. та ін. Економіка й організація інноваційної діяльності : підручник. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 960 с.
2. Грачева М. В., Ляпина С. Ю. Управление рисками в инновационной деятельности : учебное пособие. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2015. 352 с.
3. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент. Санкт-Петербург: Питер, 2000. 208 с.
4. Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулова М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 448 с.
5. Полонська Л. А., Лохман Н. В. Інноваційна політика торговельних підприємств: теорія та методологія: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2009. 221 с.
6. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – Київ : КНЕУ, 2011. 528 с.
7. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: навч. посібник. Суми. ВТД «Університетська книга», 2003. 278 с.
8. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с.
9. Калиновська Н. Л., Григор'єв О. Ю. Ризики інноваційної діяльності підприємств. Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 19-21 травня 2011 р.). Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. С. 272 – 273.
10. Shalneva M. S., Zaitseva K. A. & Chernysheva M. A. Features of Corporate Innovation Risk Management. In S. I. Ashmarina, V. V. Mantulenko, M. I. Inozemtsev, & E. L. Sidorenko (Eds.). *Global Challenges and Prospects of the Modern Economic Development: European Proceedings of Social and Behavioural Sciences European Publisher*. 2021. Vol. 106. P. 1363-1372. DOI: <https://doi.org/10.15405/epsbs.2021.04.02.162>.
11. Manvelidze A. B. Operating Expenses for Large American Air Carriers. *Strategic decisions and risk management*. 2018. Vol. 4. P. 72-91. DOI: <https://doi.org/10.17747/2078-8886-2018-4-72-91>.
12. Пастушенко М. В. Удосконалення системи управління ризиками на підприємстві. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Умань: Економічні науки, 2010. 332 с.
13. Вербіцька І. І. Ризик-менеджмент як сучасна система управління ризиками підприємницьких структур. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 5. С. 282 – 291.
14. Штефаніч Д. А. Управління підприємницьким ризиком / за заг. ред. Д.А. Штефаніча. Тернопіль: Економічна думка, 1999. 224 с.
15. Григор'єва О. Є. Проблеми ризиків, що виникають під час реалізації інноваційних проєктів, та методи їхнього кількісного вимірювання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2008. № 628. С. 64 – 71.
16. Петухова О. М., Сілакова Г. В. Управління ризиками інноваційної діяльності. *Підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 22– 23 листопада 2012 року). Київ : НУХТ, 2012. С. 145–147.
17. Жежуха В. Й. Ризики інноваційної діяльності підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Т. 19. № 2. С. 177– 182.
18. Падерін І. Д., Горященко Ю. Г. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 1 (63). С. 103–107. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-1\(63\)-103-107](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-1(63)-103-107).
19. Malakhovskiy Yu., Gamaliy V., Kulazhenko V., Cherednichenko M. Assessment of the Risks of Entrepreneurship as a Prerequisite for the Implementation of Innovation Projects. *Journal of Entrepreneurship Education*. 2019. Vol. 22. P. 1-6. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-13-2262-4_175-1.
20. The Basics of Innovation Risks: Make Smarter Decisions. (2021). URL: <https://www.acceptmission.com/blog/innovationrisk/>.
21. Олексенко Л. В. Інноваційна ультраструктура як необхідний компонент національної інноваційної системи. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 2 (64). С. 156–168. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2\(64\)-156-168](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2(64)-156-168).
22. Землянкін А. І., Підоричева І. Ю., Ніколаєнко А. І. Проєкт нової редакції Концепції розвитку національної інноваційної системи України (на період 2016 – 2026 років). *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3 (45). С. 197–206.

References

1. Volkov, O. I., Denysenko, M. P. et al. (2004). *Ekonomika y orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti* [Economics and organization of innovative activity]. Kyiv, PH Professional. 960 p. [in Ukrainian].
2. Gracheva, M. V., Lyapina, S. Yu. (2015). *Upravleniye riskami v innovatsionnoy deyateli' nosti* [Risk management in innovation activities]. Moscow, UNIT-DANA. 352 p. [in Russian].
3. Balabanov, Y. T. (2000). *Ynnovatsyonnyi menedzhment* [Innovative management]. St. Petersburg, Piter. 208 p. [in Russian].
4. Zakharchenko, V. I., Korsikova N. M., Merkulova M. M. (2012). *Innovatsiynii menedzhment: teoriia i praktyka v umovakh transformatsii ekonomiky* [Innovative management: theory and practice in the conditions of transformation of the economy]. Kyiv, Center for Educational Literature. 448 p. [in Ukrainian].
5. Polonska, L. A., Lokhman, N. V. (2009). *Innovatsiina polityka torhovelnykh pidpriemstv: teoriia ta metodolohiia* [Innovative policy of trade enterprises: theory and methodology]. Donetsk, DonNUET. 221 p. [in Ukrainian].
6. Pokropyvnyi, S. F. (Ed.). (2011). *Ekonomika pidpriemstva* [Enterprise economics]. 2nd ed., processing and additional. Kyiv, KNEU. 528 p. [in Ukrainian].
7. Illiashenko, S. M. (2003). *Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom: problemy, kontseptsii, metody* [Management of innovative development: problems, concepts, methods]. Sumy, University book. 278 p. [in Ukrainian].
8. Illiashenko, S. M., Shypulina, Yu. S. (2007). *To-varna innovatsiina polityka* [Commodity innovation policy]. Sumy, University book. 281 p. [in Ukrainian].
9. Kalynovska, N. L., Hryhoriev, O. Yu. (2011). *Ryzyky innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv* [Risks of innovative activity of enterprises]. *Problemy formuvannia ta rozvytku innovatsiinoi infrastruktury* [Problems of formation and development of innovative infrastructure]: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Lviv, May 19-21, 2011). (pp. 272 – 273). Lviv, Publishing House of Lviv Polytechnic [in Ukrainian].
10. Shalneva, M. S., Zaitseva, K. A., & Chernysheva, M. A. (2021). Features of Corporate Innovation Risk Management. In S. I. Ashmarina, V. V. Mantulenko, M. I. Inozemtsev, & E. L. Sidorenko (Eds.). *Global Challenges and Prospects of the Modern Economic Development*. Vol. 106, pp. 1363-1372. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences European Publisher. DOI: <https://doi.org/10.15405/epsbs.2021.04.02.162>.
11. Manvelidze, A. B. (2018). Operating Expenses for Large American Air Carriers. *Strategic decisions and risk management*, Vol. 4, pp. 72-91. DOI: <https://doi.org/10.17747/2078-8886-2018-4-72-91>.
12. Pastushenko, M. V. (2010). *Udoskonalennia systemy upravlinnia ryzykamy na pidpriemstvi* [Improvement of the risk management system at the enterprise]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva* [Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture]. Uman, Economic Sciences [in Ukrainian].
13. Verbitska, I. I. (2013). *Ryzik-menedzhment yak suchasna sistema upravlinnia ryzykamy pidpriemnytskykh struktur* [Risk management as a modern risk management system of business structures]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable economic development*, 5, pp. 282-291 [in Ukrainian].
14. Shtefanych, D. A. (1999). *Upravlinnia pidpriemnytskym ryzykom* [Management of entrepreneurial risk]. Ternopil, Ekonomichna dumka [in Ukrainian].
15. Hryhorieva, O. Ye. (2008). *Problemy ryzykiv, shcho vynykaiut pid chas realizatsii innovatsiinykh proektiv, ta metody yikhnoho kilkisnoho vymiriuvannia* [Problems of risks arising during the implementation of innovative projects and methods of their quantitative measurement]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika» – Bulletin of the Lviv Polytechnic National University*, 628, pp. 64-71 [in Ukrainian].
16. Pietukhova, O. M., Silakova, H. V. (2012). *Upravlinnia ryzykamy innovatsiinoi diialnosti* [Management of risks of innovative activity]. *Pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti pidpriemstv kharchovoi ta pererobnoi haluzei APK* [Increasing the efficiency of the enterprises of the food and processing industries of the agricultural industry]: Proceedings of the All-Ukrainian scientific and practical conference (Kyiv, November 22-23, 2012). (pp. 145–147). Kyiv, NUHT [in Ukrainian].
17. Zhezhukha, V. Y. (2009). *Ryzyky innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv* [Risks of innovative activity of enterprises]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific bulletin of NLTU of Ukraine*, Vol. 19, No. 2, pp. 177–182 [in Ukrainian].
18. Paderin, I. D., Horiashchenko, Yu. H. (2021). *Stratehichni priorityty innovatsiinoho rozvytku pidpriemnytstva* [Strategic Priorities for Innovative Development of Entrepreneurship]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 1 (63), pp. 103–107. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-1\(63\)-103-107](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-1(63)-103-107) [in Ukrainian].
19. Malakhovskiy, Yu., Gamaliy, V., Kulazhenko, V., Cherednichenko, M. (2019). Assessment of the Risks of Entrepreneurship as a Prerequisite for the Implementation of Innovation Projects. *Journal of Entrepreneurship Education*, Vol. 22, pp. 1-6. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-13-2262-4_175-1.
20. *The Basics of Innovation Risks: Make Smarter Decisions*. (2021). Retrieved from <https://www.acceptmission.com/blog/innovation-risk/>.
21. Oleksenko, L. V. (2021). *Innovatsiina ul-trastruktura yak neobkhidnyi komponent natsionalnoi innovatsiinoi systemy* [Innovative Ultrastructure as a Necessary Component of the National Innovation System]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 2 (64), pp. 156–168. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2\(64\)-156-168](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2(64)-156-168) [in Ukrainian].
22. Zemliankin, A. I., Pidorycheva, I. Yu., Nikolaienko, A. I. (2016). *Proekt novoi redaktsii Kontseptsii rozvytku natsionalnoi innovatsiinoi systemy Ukrainy (na period 2016 – 2026 rokiv)* [Draft of the new edition of the Concept of the Development of the National Innovation System of Ukraine (for the period 2016-2026)]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 3 (45), pp. 197-206 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.10.2022

Формат цитування:

Таций І. В., Сафронська І. М., Водяник Р. В. Дослідження факторів, що забезпечують стійкість підприємства під час реалізації інноваційних стратегій. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 2 (43). С. 119-123. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.2\(43\).119-123](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.2(43).119-123)

Tatsii, I. V., Safronska, I. M., Vodyanyk, R. V. (2022). Study of Factors that Ensure the Stability of the Enterprise During the Implementation of Innovative Strategies. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (43), pp. 119-123. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.2\(43\).119-123](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.2(43).119-123)